

Ελαστικότητα Ζήτησης

Η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή, μας δείχνει το μέγεθος της μεταβολής της ζητούμενης ποσότητας ενός αγαθού σε δεδομένη μεταβολή της τιμής του. Όταν η ζητούμενη ποσότητα αυξομειώνεται έντονα στις μεταβολές της τιμής, τότε λέμε ότι το αγαθό έχει ελαστική ζήτηση. Αντίθετα όταν η ζητούμενη ποσότητα παραμένει σχετικά σταθερή στις μεταβολές της τιμής, τότε λέμε ότι το αγαθό έχει ανελαστική ζήτηση.

Τα είδη πρώτης ανάγκης, όπως είναι τα τρόφιμα, τα καύσιμα, τα φάρμακα κ.λ.π. έχουν ανελαστική ζήτηση διότι είναι απαραίτητα και πολύ δύσκολα τα εγκαταλείπουμε όταν αυξηθεί η τιμή τους. Αντίθετα τα είδη πολυτελείας όπως ένα ακριβό ούισκι, ακριβά αυτοκίνητα, ακριβά ρούχα κ.λ.π. έχουν πολύ ελαστική ζήτηση, διότι εύκολα ο καταναλωτής μπορεί να τα αντικαταστήσει με άλλα αγαθά.

Για τη μέτρηση της ελαστικότητας ζήτησης (E_d) ενός αγαθού χρησιμοποιούμε τον παρακάτω τύπο :

$$E_d = \text{Ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας} / \text{Ποσοστιαία μεταβολή της τιμής}$$

$$\text{ή } E_d = \Delta Q/Q / \Delta P/P = \Delta Q/\Delta P \times P/Q, \text{ άρα } E_d = \Delta Q/(Q_1+Q_2)/2 / \Delta P/(P_1+P_2)/2, \text{ όπου :}$$

ΔQ = η μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας

ΔP = η μεταβολή της τιμής του αγαθού

Q = η μέση ποσότητα = $(Q_1 + Q_2) / 2$

P = η μέση τιμή = $(P_1 + P_2) / 2$

Η ελαστικότητα της ζήτησης ή αλλιώς ο συντελεστής ελαστικότητας της ζήτησης E_d , έχει αρνητικό πρόσημο, διότι σύμφωνα με το νόμο της αρνητικής καμπύλης ζήτησης υπάρχει αντίστροφη σχέση μεταξύ ζητούμενης ποσότητας και τιμής. Δηλαδή αν αυξηθεί η τιμή ενός αγαθού μειώνεται η ζητούμενη ποσότητά του ενώ αν μειωθεί η τιμή του αγαθού αυξάνεται η ζητούμενη ποσότητά του.

Αν η απόλυτη τιμή της E_d είναι μεγαλύτερη της μονάδας, τότε η ζήτηση του αγαθού είναι ελαστική ως προς την τιμή του, διότι η ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας είναι μεγαλύτερη από την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής. Αν π.χ. $E_d = 3$, μία αύξηση της τάξεως του 1% στην τιμή του αγαθού, θα προκαλέσει μείωση της τάξεως του 3% στην ζητούμενη ποσότητά του.

Αν η απόλυτη τιμή της E_d είναι μικρότερη της μονάδας, τότε η ζήτηση του αγαθού είναι ανελαστική ως προς την τιμή του, διότι η ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας είναι μικρότερη από την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής. Αν π.χ. $E_d = 0,5$, μία αύξηση της τάξεως του 1% στην τιμή του αγαθού θα προκαλέσει μείωση της τάξεως του 0,5% στην ζητούμενη ποσότητά του.

Αν η απόλυτη τιμή της E_d είναι ίση με τη μονάδα, τότε η ζήτηση του αγαθού έχει μοναδιαία ελαστικότητα ως προς την τιμή του, διότι η ποσοστιαία μεταβολή της τιμής του αγαθού, θα επιφέρει ακριβώς την ίδια ποσοστιαία μεταβολή στην ζητούμενη ποσότητα. Αν π.χ. $E_d = 1$, μία αύξηση της τάξεως του 5% στην τιμή του αγαθού θα προκαλέσει μείωση της τάξεως του 5% στην ζητούμενη ποσότητά του.

Αν η απόλυτη τιμή της E_d είναι μηδέν, τότε η ζήτηση του αγαθού είναι πλήρως ανελαστική ως προς την τιμή του, διότι μία μεταβολή της τιμής του αγαθού, δεν θα επιφέρει καμία μεταβολή στη ζητούμενη ποσότητά του.

Αν η απόλυτη τιμή της E_d είναι ίση με το άπειρο, τότε η ζήτηση του αγαθού είναι πλήρως ελαστική ως προς την τιμή του, διότι μία ελάχιστη έως μηδενική μεταβολή στην τιμή του αγαθού, θα επιφέρει τεράστια έως άπειρη μεταβολή στη ζητούμενη ποσότητά του.